

NIEUWSBRIEF

Werkgroep Avifauna Drenthe

VAN DE VOORZITTER

Eind november en echt herfsttijd. Grauwe luchten, regenbuien en de eerste hagelbui. De eerste (en waarschijnlijk ook de laatste) herfststorm. Maar ook dagen met prachtig rustig zonnig weer. Alle redenen om er op uit te trekken. Want ook in deze tijd is er van alles te beleven buiten.

Vele wintergasten geven een hele andere vogelwereld te zien dan in de zomer. En wie meer wil dan alleen een wandeling kan prima uit de voeten door mee te doen aan diverse vogeltellingen. In deze nieuwsbrief is over verschillende van onze projecten meer informatie te lezen. En uiteraard zijn we altijd op zoek naar nieuwe tellers. Wie graag een bijdrage wil leveren, kan contact opnemen met de desbetreffende coördinator. Zie daarvoor de laatste pagina van deze nieuwsbrief.

Liever geen winterproject? Geen nood, dan is er in het voorjaar ons nieuwe project rond de Middelste Bonte Specht (Drentse Vogel van het jaar 2017).

Na 10 jaar bestuurslid van de WAD te zijn geweest vind ik het tijd om te stoppen. Bijna deze gehele periode heb ik de functie van voorzitter ingevuld. En nu dus het moment om het stokje door te geven aan iemand anders. Dat dit dubbele gevoelens met zich meebrengt, moge duidelijk eens. Enerzijds goed om afstand te nemen en ruimte te maken voor een nieuwe frisse kracht, anderzijds ga ik het ook missen. Zeker als het gaat om de externe contacten in vele vormen. Voorlopig blijf ik nog de website beheren en de eindredactie van de nieuwsbrief.

Behalve de functie van voorzitter is er ook een vacature namens Drenthe in de Sovon Ledenraad. Mijn tweede termijn loopt ook daar af eind dit jaar. En we zijn nog steeds op zoek naar iemand die ons kan helpen om de website door te ontwikkelen en het intranet in te richten. Elders in deze nieuwsbrief een oproep tot het aanmelden van kandidaten voor

Wel blijf ik (uiteraard) aan de WAD verbonden. Allereerst als coördinator van de Januaritelling en daarnaast door een nieuwe bezigheid, nl. het archiefbeheer. En daar ben ik nog wel even zoet mee. Er is nog heel veel informatie in mappen en dozen die geordend en toegankelijk gemaakt moet worden.

Sjoerd Boonstra
Voorzitter WAD

Jaargang 28 (nr. 2): december 2016

INHOUD

Bijzondere waarnemingen in Drenthe over de periode januari t/m november 2016.....	3
Enthusiaste waarnemers gezocht!	5
Middelste bonte specht: Drentse Vogel van het jaar 2017.....	6
Ganzen en zwanen in de winter van 2015/16	7
Vacatures binnen de WAD	11
Avondobservaties Nestkast Gierzwaluw	12
Voorlopig overzicht Kolonievogels en Zeldzame vogels Drenthe 2016	14
Januaritelling 2017	15

Colofon

De WAD-Nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe en wordt gratis toegezonden aan alle donateurs van de WAD en aan alle medewerkers van projecten van de WAD en SOVON in Drenthe.

Voor toezending buiten de hierboven vermelde doelgroep kan een verzoek worden gedaan aan het bestuur van de WAD.

De Nieuwsbrief dient tevens als informatiebulletin voor de districtcoördinator en vertegenwoordigers van de ledenraad van SOVON voor Drenthe. De Stichting WAD fungeert als districtsraad voor de vereniging SOVON. De Nieuwsbrief verschijnt twee à drie keer per jaar.

Postadres

Werkgroep Avifauna Drenthe
p/a Hans Olk
Doevenkamp 32
9401 MD Assen

Per 1 juli 2016 is de postbusadressering vervallen.

EINDREDACTIE

Joop Kramer
Oosteinde 13
9415PA Hijken
jmnr.hijken@planet.nl

WAD OP HET INTERNET

Op www.avifaunadrenthe.nl kunt u de website van de Werkgroep Avifauna Drenthe vinden. Daar kunt u deze, maar ook alle voorgaande Nieuwsbrieven lezen en eventueel downloaden in pdf-formaat.

INSTUREN KOPIJ

Kopij voor de Nieuwsbrief kan opgestuurd worden naar het redactieadres. Ook is het mogelijk om via de website kopij naar het algemene mailadres van de WAD te sturen:

info@avifaunadrenthe.nl

Onze voorkeur gaat uit naar aanlevering in digitale vorm, liefst via e-mail in Word- of tekstbestand. Grafieken en/of tekeningen bij voorkeur in JPEG- of GIF-formaat en liever niet in BMP. Afbeeldingen kunnen ook in het document worden verwerkt.

Deze nieuwsbrief is mede mogelijk gemaakt door

provincie Drenthe

BIJZONDERE WAARNEMINGEN DRENTHÉ JANUARI T/M OKTOBER 2016

Een overzicht van bijzondere waarnemingen over de periode van 1 januari t/m 29 oktober 2016

Als we kijken naar soorten die weinig gezien zijn in Drenthe is 2016 tot nu toe een bijzonder jaar. In de afgelopen jaren zijn er in één jaar niet zoveel zeldzame soorten gezien als dit jaar. Wat te denken van bijvoorbeeld ijsduiker, ralreiger, Europese flamingo, griel, Siberische boompieper etc.

Door de grote hoeveelheid zijn in deze versie daarom alleen de meest bijzondere soorten opgenomen en de algemenere soorten buiten beschouwing gelaten. Uiteraard zijn deze ook hartstikke mooi, maar dan zou dit overzicht veel te lang gaan worden.

Van 28 januari tot 16 maart was een **ijsduiker** soms prachtig te zien op het Leekstermeer. Dit is voor zover bekend de derde vogel voor Drenthe.

Ijsduiker, Leekstermeer (Gerrit Kiekebos)

Een fantastisch mooie adult mannetje **kuifduiker** was deze zomer te bewonderen op het Dwingelderveld en de Boerveense Plassen. De vogel probeerde, bij afwezigheid van soortgenoten, de hier aanwezige geoorde futen te versieren.

In augustus werd diverse malen een **kwak** waargenomen in de Onlanden. Daarnaast was er een aanwezig bij Barger-Oosterveen op 13 juni.

Van 3 tot 11 juni werd een **ralreiger** in de Onlanden gezien. Vanaf 11 tot 14 juni zat er een in de Holtveenslenk op het Dwingelderveld. Op 23 juli werd nog een ralreiger in de Onlanden waargenomen. Dit zijn de derde en vierde waarnemingen van een ralreiger in Drenthe.

Kleine zilverreigers werden van mei tot augustus op enkele locaties gezien en **zwarte ooievaars** van mei tot september. Op 25 mei en van 11 tot 12 september was een **zwarte ibis** aanwezig op het Dwingelderveld. Dit is ongeveer de 10e waarneming van Drenthe. De enige **Europese flamingo** in de laatste 25 jaar werd op 1 oktober in het Scharreveld gezien.

Ralreiger, De Onlanden (Lazar Brinkhuizen)

Een geringde **taigarietgans** was in februari aanwezig tussen Zuidlaren en de Groeve. Op 13 en 16 oktober werden 2 en 3 **dwergganzen** gezien in de Onlanden. Een **sneeuwgans** was aanwezig van 8 tot 9 september in de Onlanden. In hetzelfde gebied zat op 23 januari, 13 maart en van 4 tot 11 november een **roodhalsgans**. Een **rotgans** werd op 6 november bij Nijlande en in de Onlanden waargenomen.

De vierde **Amerikaanse wintertaling** voor Drenthe werd gezien op 29 maart en 4 mei in de Onlanden. Op 13 april maart waren respectievelijk 2 en 1 **toppers** aanwezig op het Leekstermeer en het Dwingelderveld.

De hele zomer was een **rode wouw** aanwezig rond Zuidwolde en de Wijk. Vermoedelijk is hier een broedpoging gedaan maar het is niet bekend waar. Ook dit jaar waren weer diverse **slangenarenden** aanwezig in Drenthe. **Steppekieken-dieven** werden dit jaar met name in de Onlanden gezien, waarvan een overwinterend exemplaar, wat zeer bijzonder in Nederland is. **Ruigpootbuizerds** werden dit jaar maar op enkele plekken gezien. In mei van dit jaar vond een invasie van de **roodpootvalk** plaats. Van deze prachtige vogel werden veel vogels gezien.

Dit jaar zaten er weer **kleinst waterhoentjes** in Drenthe, namelijk wederom in de Onlanden en ook bij Buinen. Dit jaar zaten op beide locaties ook **klein waterhoentjes**, een veel zeldzamere vogel. **Steltkluten** werden onder anderen in het Drents-Friese Woud, de Onlanden, Dwingelderveld en het Bargerveen gezien. De tweede **griël**

voor Drenthe werd op 21 mei waargenomen langs de Dijk nabij Annen.

Griel, Hunzedal - De Dijk (Guido Meeuwissen)

Een **morinelplevier** werd gezien op het Dwingelderveld en op 15 mei zaten er 5 bij Gieterzandvoort. **Zilverplevieren** werden in het Bargerveen, de Onlanden, het Dwingelderveld, over het Ballooërveld en over Hoogeveen waargenomen. Met drie waarnemingen van een **kanoet** was het een goed jaar voor deze soort. Kanoeten werden gezien op 21 maart in de Onlanden, 9 september in het Bargerveen en 1 oktober in het Scharreveld. Vier **drieteenstrandlopers** foeragerende op 30 april nabij het Fochteloërveen. De laatste waarneming van deze strandlopers in Drenthe dateerde alweer van 5 jaar geleden en is hiermee de zeldzaamste "algemene strandloper" in Drenthe. **Kleine en temmincks strandlopers** werden onder anderen waargenomen in de Meppel Hooilanden, bij het Zuidlaardermeergebied, de Mepperhooilanden, nabij de Groeve, nabij Buinen, Fochteloërveen, Dwingelderveld en in de Onlanden.

Rosse franjepoot, Dwingelderveld - Davidsplassen, (Bert Hooijer)

Een **gestreepte strandloper** zat van 15 tot 18 oktober in de Onlanden. De enige **krombek-**

strandlopers werden gezien op 8 en 9 september in het Bargerveen en op 26 juli over het Dwingelderveld. Zeer bijzonder was de aanwezigheid van een **rosse franjepoot** op 21 tot 25 december op de Davidsplassen in het Dwingelderveld. Dit is, voor zover bekend, de derde waarneming voor Drenthe.

Tevens zeer bijzonder was een overvliegende **kleine jager** op 19 april in Assen. **Zwartkopmeeuwen** werden in tegenstelling tot andere jaren veel waargenomen. **Dwergmeeuwen** werden op diverse plekken in april en mei gezien. Diverse **geelpoot- en Pontische meeuwen** werden waargenomen rond meerdere plassen, zandgaten en rond Wijster. Enkele **lachsterns** werden gezien bij Gieterveen, het Zuidlaardermeer en de Onlanden. **Reuzensterns** zaten met name in de Onlanden. Twee **noordse sterns** vlogen op 30 april over het Leekstermeer en een **dwergstern** zat op 21 mei in het Bargerveen. Diverse **witwangstern** en **witvleugelsterns** werden dit jaar gezien bij het Zuidlaardermeer, de Onlanden en het Bargerveen.

Kortteenleeuwerik, nabij Ruinen (Jan Vriend)

Een **bijeneter** vloog op 7 juni over het Ballooërveld en op 16 juli zat er een op het Dwingelderveld. Zeer bijzonder was de eerste **kortteenleeuwerik** voor Drenthe, welke werd gezien op 7 mei nabij Ruinen. De vogel foeraagde hier tussen de noordse kwikstaarten. De enige **groter pieper** zat van 27 tot 29 september op het Ballooërveld. Een **duinpieper** vloog op 21 augustus over Rolde, op 31 augustus over de Wapserveense Aa en op 2 september over het Dwingelderveld. De eerste **Siberische boompieper** voor Drenthe vloog op 27 september over het Ballooërveld en de tweede op 1 oktober over het Scharreveld. Dit jaar werden maar liefst vijf **roodkeelpiepers** waargenomen, namelijk in de Onlanden op 5 mei, 8 september en 9 oktober,

op 28 september over het Ballooërveld en 1 oktober over het Dwingelderveld. Eind april zaten er **Engelse kwikstaarten** bij Balloo, Eext en in het Bargerveen. In mei werden veel **noordse kwikstaarten** gezien. **Rouwkwikstaarten** werden van april tot mei diverse malen waargenomen. De enige **pestvogel** van begin dit jaar zat van 21 januari tot 6 februari in Havelte. Vanaf eind oktober werden op diverse locaties pestvogels waargenomen. De enige **grote karekiet** zat te zingen van 11 tot 30 juni in de Onlanden. Hier werd op 17 mei ook een stil exemplaar gezien.

Bladkoninkjes werden eind september tot half oktober op 11 locaties gezien. Op 1 februari werd een **kortsnavelboomkruiper** op het Uffelter Binnenveld waargenomen. Van 19 februari tot 8 maart was een zingende vogel aanwezig op het Dwingelderveld.

Kortsnavelboomkruiper, Dwingelderveld (Dirk Vogt)

Van de inmiddels zeer zeldzaam geworden **bonte kraai** waren twee vogels aanwezig van 18 tot 22 februari op het Dwingelderveld en 1 vogel op 19 september bij Gieterveen.

Op 30 juli zat een mannetje **Europese kanarie** te zingen in de Onlanden en 6 maart zat een **frater** op het Ballooërveld. Op 14 mei vloog een **roodmus** over het Bargerveen en op 8 september zat er een in de Onlanden. Op 15 oktober werd een **ijsgors** waargenomen nabij Orvelte, op 9 oktober, 30 oktober en 12 november op het Ballooërveld en op 3 en 29 oktober over het Dwingelderveld. Tenslotte vlogen 2 **sneeuworzen** op 15 oktober over het Dwingelderveld.

Eelke Schoppers
Coördinator BSP

ENTHOUSIASTE WAARNEMERS GEZOCHT!

Maandelijks in de periode van oktober tot en met maart wordt een flink deel van de provincie geteld op overwinterende ganzen en zwanen. De ganzen- en zwanentellingen worden landelijk gecoördineerd door Sovon. In Drenthe verzorgt de WAD de coördinatie. Dankzij de inzet van een behoorlijk tellerslegioen krijgen we zodoende een bijna compleet overzicht van de pleisterplaatsen in Drenthe.

Om het overzicht nog completer te maken zijn we op zoek naar nieuwe enthousiaste waarnemers in onderstaande gebieden. Een aantal gebieden is aangemerkt met 'hoge prioriteit'. Dit zijn gebieden die onlangs vacant zijn gekomen of waar veel overwinterende ganzen en/of zwanen te verwachten zijn.

CODE	GEBIEDSNAAM
DR1240	Groote-, Oostervoortsche- en Peizerdiep
DR1250	Langelo - Norg
DR1260	Altena - Bunnerveen
DR1440	West van Smilde/Bovensmilde
	hoge prioriteit
DR2310	Ekehaarderveld e.o.
DR2320	Ekehaar - Grolloo
DR2330	Rolderveld
DR2340	Gieterenveld
DR2390	Gasselte - Borger - Exloo
DR3320	Geeuwenburg – Zandduinen
	hoge prioriteit
DR4150	Beilen - Wijster - Mantinge
DR4170	Nieuw Balinge e.o.
	hoge prioriteit
DR4180	Veenveld - Mepperveld
	hoge prioriteit
DR4190	Orvelte - Wezup – Sleenerzand
	hoge prioriteit

De tellingen vinden plaats in vaste telweekenden. Voorkeur heeft de zaterdag of de zondag, maar uitwijken naar de vrijdag ervoor of de maandag erna is mogelijk. De weekenden voor het komende seizoen zijn als volgt:

15/16 oktober 2016
 12/13 november 2016
 17/18 december 2016
 14/15 januari 2017
 18/19 februari 2017
 18/19 maart 2017

De telgebieden zijn redelijk groot. Afhankelijk van de toegankelijkheid van het terrein moet je

rekening houden met minimaal 2 uur per telling per telgebied. Eén telgebied is goed te doen. Meerdere telgebieden is niet direct aan te raden. Ben je enthousiast geworden dan kun je je rechtstreeks via de website van Sovon (www.sovon.nl) aanmelden. Ik zou het echter, omwille van overzichtelijkheid, zeer op prijs stellen dat aanmelding in overleg met mij gebeurt.

Harold Steendam
Regiocoördinator
Ganzen- en Zwanentelling

Kerspel 10, 9468 GK Annen
 telefoon: 0592-273845
 e-mail: harold.steendam@hotmail.com

MIDDELSTE BONTE SPECHT
DRENTSE VOGEL
VAN HET JAAR 2017

Niet lang geleden was de middelste bonte specht een zeldzaamheid in Nederland. Begin jaren negentig namen de aantallen licht toe en vanaf 1995 broeden ze jaarlijks in Nederland. Eerst enkel in Zuid-Limburg. Vanaf 1999 werden de eerste in Twente gezien, waar vanaf 2004 werd gebroed. Vanaf 2006 namen de aantallen fors toe en werden ze ook op andere locaties dan de bolwerken Zuid-Limburg en Twente gezien. Inmiddels is het aantal gestegen naar 600-700 broedparen (2014) en de soort neemt nog steeds in aantal toe.

Aankondiging:
Tellers gezocht !!

In Drenthe zit de soort al enkele jaren, zij het in zeer klein aantal en broeden is nog niet definitief vastgesteld. De enige locatie waar de vogel jaarlijks wordt gezien is landgoed de Klencke bij Oosterhesselen. Hij is echter op meer plekken te verwachten en de voorspelling is dat de soort in de komende jaren op meer plekken in Drenthe op zal duiken.

Jaar van de Middelste bonte specht

In Drenthe worden jaarlijks gebieden op broedvogels geïnventariseerd en in die gebieden zal de mibo, zoals deze specht in kort wordt genoemd, waarschijnlijk wel gesignaleerd worden. Maar buiten deze gebieden zijn er legio

potentieel geschikte bossen waar niet geïnventariseerd wordt. Juist op die gebieden willen we ons in 2017 richten.

We zijn benieuwd of we voldoende tellers op de been kunnen krijgen om deze in Drenthe nog zeldzame soort op te sporen. Het zou kunnen dat we twee broedseizoenen nodig hebben om alle gebieden te onderzoeken.

Middelste bonte specht (foto Gerrit Kiekebos)

Inventarisatie-richtlijnen

Mibo's leven onopvallend en zijn lastig te inventariseren. Alleen in de periode half februari-half april zijn ze luidruchtiger en dan moeten wij onze slag slaan.

In de periode half februari – half april:
Minimaal twee veldbezoeken
onder gunstige weersomstandigheden

Als telrichtlijn geeft Sovon aan:

Alle waarnemingen noteren, letten op territorium- of nestindicerend gedrag: roep-sessies (nasaal 'wééh..wééh' en serie 'biek-biek-biek' roepjes), paar aanwezig, bezoek nestholte, bedelende jongen in nest enz. Gebruik van recorder (beide roepgeluiden) stimuleert roepactiviteit, maar moet spaarzaam worden toegepast i.v.m. verstoring en interpretatieproblemen (vogels kunnen van grote afstand op geluid afkomen).

Kijk voor details op: www.sovon.nl/nl/soort/8830

Broedhabitat

Middelste bonte spechten zitten vaak in oude structuurrijke loofbossen, vaak zomereiken, met veel dood hout. Structuurrijke gemengde bossen komen ook in aanmerking, als daar maar een flinke hoeveelheid (verspreid staande) oude zomereiken in staan. In Drenthe zijn het meestal kleine bospercelen, vaak op landgoederen, bij havezathes of kleine stukken in een groter bos. Soms zitten ze in oude lanen of in parken in of bij bebouwing. Maar ook in minder voor de hand liggende bossen altijd verdacht zijn op mibo's.

Meetellen

Graag zouden we zien dat veel vogelaars in Drenthe een bijdrage gaan leveren aan het opsporen van Middelste bonte spechten. Je kunt zelf een geschikt geacht bosgebied uitkiezen en aan ons doorgeven, maar tevens kunnen wij geschikte bossen in uw omgeving aanwijzen. We hebben namelijk de beschikking over een kaart van Drenthe met daarop aangegeven de meest kansrijke habitats voor middelste bonte spechten.

Middelste bonte specht (foto Gerrit Kiekebos)

Tevens weten we welke gebieden al geïnventariseerd worden en we willen dubbel werk natuurlijk voorkomen.

Wil je graag een bosgebied inventariseren, geef dan je naam, adres, telefoon en e-mail aan de coördinator. Als je al een gebied op het oog hebt dat dan graag aangeven op kaart

Voor informatie en opgave voor deelname:

Eelke Schoppers

eelke.schoppers@gmail.com

telefoon: 0611204962

GANZEN EN ZWANEN IN DE WINTER VAN 2015/2016

Inleiding

Ieder jaar worden in de winter in het kader van de landelijke ganzen- en zwanentelling maandelijks een groot aantal gebieden uitgekamd op pleisterende ganzen en zwanen. Zo ook in Drenthe. Tijdens de tellingen worden vrijwel alle potentiële foerageergebieden in de provincie door een vrij vaste groep van waarnemers geteld. In dit korte verslag worden de resultaten van de

tellingen in de winter van 2015/16 (dus de vorige winter) gepresenteerd.

Het weer in de winter (bron: www.knmi.nl)

De winter van 2015/16 was bijna geen winter te noemen. In oktober en november steeg het kwik regelmatig tot ongeveer 15 graden en in de periode rondom de kerstdagen was het bijvoorbeeld ruim boven de tien graden. Alleen in januari was het een paar dagen koud met in totaal vijf dagen dat het kwik niet boven het vriespunt uitkwam. Dit waren ook de enige ijsdagen van de winter. Dagen met nachtvorst waren er in november (2x), januari (13x), februari (13x) en maart (12x). In alle gevallen betrof het lichte tot matige vorst. De laagste temperatuur in Eelde was -7.7 graden Celsius, gemeten op 18 januari. Tijdens deze koudeperiode was ook sprake van een sneeuwdek. Op 15 januari was deze alleen nog maar aanwezig in Midden-Drenthe, maar vanaf 17 januari was heel Drenthe wit met een laagje van ongeveer 2 centimeter sneeuw. De sneeuw bleef tot 23 januari liggen. Op 14 februari was in het uiterste zuiden van de provincie nog een heel klein beetje sneeuw blijven liggen en op 25 februari was de kop van Drenthe een klein beetje wit.

De tellingen

In het seizoen 2015/16 waren de vaste telweekenden als volgt:

12/13 september

17/18 oktober

14/15 november

12/13 december

16/17 januari (samen met Midwintertelling)

13/14 februari

12/13 maart

Waarnemers

Bertus Bats, Roelof Blaauw, Sjoerd Boonstra, Mart Coenders, M.B. Cuperus, Arend-Jan van Dijk, Bert Dijkstra, Remco Drewes, Paul Gelderloos en vogeltelgroep Bargerveen, Jan van Ginkel, Jan Grotenhuis, Piet Kerssies, Joop Kleine, Tinus Knegt, Peter de Kraker, Jan Lok, Roelof Manting, Anne Hielke van der Meulen, Hero Moorlag, Tseard Mulder, René Oosterhuis, Jacob Poortstra, Jaap Ruiter, Jannes Santing, Eelke Schoppers, Dick Schoppers, Henk Sloots en Jelle de Vries.

Resultaten

De resultaten van het telseizoen 2015/16 staan in tabel 1. In deze tabel zijn ook de gemiddelde aantallen over de laatste vijf jaar weergegeven. Hierdoor is het mogelijk om een indruk te krijgen

van de aantalsontwikkelingen van de verschillende soorten ganzen en zwanen in de provincie.

Knobbelzwaan

Knobbelzwanen zijn in de winter duidelijk talrijker dan in het broedseizoen. Tijdens de wintermaanden is de knobbelzwaan het meest talrijk in de maanden december tot en met februari. Op landelijke schaal neemt Drenthe een zeer bescheiden positie in. De Drentse aantallen blijven ruim onder de 1.000 exemplaren steken. De landelijke wintermaxima liggen rond de 30.000 exemplaren. De belangrijkste pleisterplaatsen in Drenthe liggen in het Hunzedal, de Drentse Veenkoloniën, de kop van Drenthe en de uitgestrekte graslandgebieden in ZW-Drenthe.

Zwarte zwaan

De zwarte zwaan blijft een zeldzame soort in Drenthe. In januari zijn in totaal 6 zwarte zwanen waargenomen. In de overige maanden werden 1 tot 3 vogels gemeld. De waarnemingen kwamen uit het noordelijk deel van het Hunzedal en uit ZW-Drenthe. Een deel van deze vogels was extreem plaats trouw en werd iedere maand op min of meer dezelfde locatie gezien.

Kleine zwaan

De aantallen van de kleine zwaan nemen al jaren af in Drenthe. Deze ontwikkeling geldt niet alleen voor Drenthe. Ook landelijk gezien gaat het slecht met de kleine zwaan. De kleine zwaan is een van de weinige ganzen- en zwanensoorten waarvan de flyway-populatie afneemt. In Nederland nemen de seizoensmaxima af en verblijven de zwanen ook nog eens korter dan voorheen. In het seizoen 2015/16 waren er tot en met november nauwelijks kleine zwanen in de provincie. Het seizoensmaximum werd behaald in december. Met ruim 300 exemplaren wijkt het nauwelijks af van het 5-jarig gemiddelde. In de landelijke overzichten neemt Drenthe een zeer bescheiden positie in. De belangrijkste pleisterplaatsen lagen in de zuidelijke helft van Drenthe.

Wilde zwaan

Wilde zwanen komen vooral in strengere winters naar onze regionen. De belangrijkste pleisterplaatsen liggen normaal gesproken in NO-Duitsland en andere landen rond de Oostzee. Onder invloed van stevig winterweer aldaar komen wilde zwanen naar Nederland. Het behoeft geen nadere uitleg dat de winter van 2015/16 niet bepaald streng was te noemen. Dat geldt ook voor de regio ten oosten en noordoosten van ons. Hierdoor bleven de aantallen wilde zwanen duidelijk achter bij 'normaal'. Met landelijke

seizoensmaxima in zachte winters die meestal ergens in de buurt van de 3.500 liggen, waren de Drentse aantallen best aardig te noemen. Wilde zwanen werden verspreid over de hele provincie waargenomen. Het is zeer waarschijnlijk dat wilde zwanen ook regelmatig pleisterden in gebieden die niet werden geteld.

Rietgans (rietgans spec., Taigarietgans en Toendrarietgans)

Bijna alle rietganzen die tegenwoordig in Drenthe worden waargenomen behoren tot de toendra-rietgans. Taigarietganzen, zo blijkt ook uit tabel 1, zijn een zeldzaamheid geworden. Van de rietganzen die als spec. worden genoteerd zal een flink deel waarschijnlijk toendrarietgans zijn.

De gesommeerde aantallen van de verschillende rietganzen (of eigenlijk toendrarietgans) lagen in het seizoen 2015/16 iets lager dan de twee winters ervoor. Aan de spectaculaire toename lijkt hiermee een eind te zijn gekomen. Desondanks is het aantal overwinterende rietganzen nog steeds overweldigend. In sommige maanden wordt meer dan de helft van alle Nederlandse toendrarietganzen in Drenthe waargenomen!

In het seizoen 2015/16 werden de hoogste aantallen in januari geteld. De korte winterse omstandigheden in het telweekend van januari zorgde voor extra aanvoer van toendra-rietganzen uit het oosten. Met een seizoensmaximum van net geen 90.000 exemplaren was de provincie Drenthe dus even goed voor bijna 16% van de hele flyway-populatie (550.500 ex). De grootste pleisterplaatsen lagen in het Hunzedal en de Drentse Veenkoloniën, in grote delen van ZW-Drenthe. Daarnaast werd ook aanzienlijke aantallen gezien in Midden-Drenthe en de wijde omgeving van Norg. In de uiterste kop van Drenthe zijn rietganzen nog steeds niet heel erg talrijk.

Kleine rietgans

Het aantreffen van een kleine rietgans tussen andere ganzen is bepaald geen sinecure. Zeker onder minder gunstige lichtomstandigheden en op grote afstand is deze soort erg makkelijk te missen. De getelde aantallen mogen daarom als absoluut minimum worden beschouwd. De werkelijke aantallen zullen naar alle waarschijnlijkheid behoorlijk hoger liggen. De meeste kleine rietganzen werden in de eerste helft van de winter waargenomen. De waarnemingen kwamen uit het noordelijk deel van het Hunzedal, ZW-Drenthe en uit ZO-Drenthe.

Kolgans

Na de toendrarietgans was de kolgans de meest algemeen voorkomende gans in de provincie.

Kolganzen waren in alle wintermaanden in aanzienlijke aantallen aanwezig. Het seizoensmaximum werd bereikt in december. Daarna namen de aantallen geleidelijk af. De getelde aantallen lagen tijdens alle maanden ruim boven het 5-jarig gemiddelde. Tijdens het telweekend van januari, dat precies samenviel met een kleine vorstperiode, was duidelijk sprake van enige wegtrek van kolganzen. Het aandeel van de kolganzen dat in Drenthe werd geteld lag op maximaal 10% van de aantallen die in heel Nederland werden geteld. Dat is een substantieel deel. De belangrijkste pleisterplaatsen in Drenthe lagen als vanouds in de kop van Drenthe, in het noordelijk deel van het Hunzedal en ZW-Drenthe. Maar ook in het zuidoostelijke deel van Drenthe (regio Hoogeveen-Emmen) werden aanzienlijke aantallen waargenomen.

Grauwe gans

De grauwe gans is niet echt gebonden aan de wintermaanden. De grauwe gans is in de provincie Drenthe de meest algemene zomergans die bovendien de meest ruime verspreiding kent (De Boer, 2015). In de zomer van 2015 werden ruim 4.400 grauwe ganzen in 30 steekproefgebieden geteld. De aantallen tijdens de ganzen- en zwanentelling lagen in de eerste echte telmaand (september) duidelijk beneden dit niveau. In september werden traditiegetrouw nog maar weinig gebieden geteld waardoor waarschijnlijk slechts een beperkt aandeel van de aanwezige grauwe ganzen is opgemerkt. Tijdens de wintermaanden worden onze lokale grauwe ganzen aangevuld met vogels uit het oosten en noordoosten van ons (Hornmann et al., 2015). In Drenthe is van deze extra aanvulling slechts in beperkte iets te merken. Het seizoensmaximum werd bereikt in december. Toen werden iets meer dan 6.500 grauwe ganzen geteld. Hoewel de Drentse aantallen in het niet vallen bij de landelijke aantallen (seizoensmaximum 2013/14 448.000 ex; Hornmann et al., 2015), is er wel een vrij sterke stijging van het aantal overwinterende grauwe ganzen in Drenthe waarneembaar. In bijna alle maanden lag het getelde aantal boven het 5-jarig gemiddelde. In januari lag het getelde aantal echter lager dan het 5-jarig gemiddelde. Mogelijk dat de vorstperiode en sneeuwdek tijdens het telweekend ook heeft geleid tot wegtrek van grauwe ganzen. Grauwe ganzen waren verspreid over de hele provincie aanwezig. Concentraties waren aanwezig in de Peizer- en Eeldermade, het Hunzedal, het Geeserveld, omgeving Bargerveen, Eexterveld en Wapserveensche en Vledder Aa.

Soepgans

De populatie soepganzen in Drenthe lijkt licht toe te nemen. De in 2015/16 getelde aantallen lagen iets boven het 5-jarig gemiddelde. Groepen soepganzen zijn erg plaatstrouw en worden jaarlijks op min of meer dezelfde locaties gezien. Af en toe wordt er een groepje 'opgeruimd'. Soepganzen werden (en worden) vooral waargenomen in het noorden van de provincie, rondom Exloo, in de omgeving van Emmen en nabij Meppel. Maar ook elders zaten (kleine groepjes) soepganzen.

Indische gans

Indische ganzen zijn nog steeds erg schaars in Drenthe. Waarnemingen komen uit de Lettelberter Petten, Polder Matsloot, de omgeving van Smilde en de Exloosche Landen.

Canadese gans

Bijna alle Canadese ganzen uit de ganzen- en zwanentelling werden gedetermineerd als grote Canadese gans. De kleine Canadese gans werd alleen in de Brunstingerplassen en nabij Vries waargenomen. Niet gedetermineerde Canadese ganzen zullen voor het merendeel bestaan uit grote Canadese ganzen. De toename van de Canadese ganzen in Drenthe zette zich in het seizoen 2015/16 nog steeds door. Met uitzondering van januari was het getelde aantal hoger dan het 5-jarig gemiddelde. In de verspreiding springen vier gebieden duidelijk naar voren. De eerste was in de kop van Drenthe, grofweg de regio stad Groningen–Zuidlaren. De tweede lag in de Drentse Veenkoloniën in de omgeving van Exloo. Het derde lag in ZO-Drenthe tussen het Bargerveen en Coevorden. Het vierde gebied was de regio Beilen-Dwingelloo. In de jaren voor de eeuwwisseling was dit de regio waar de Canadese gans voor het eerst vaste voet op Drentse bodem kreeg. De Canadese gans is duidelijk talrijker in de wintermaanden dan in de zomermaanden. In de zomer van 2015 werden in 30 steekproefgebieden 412 Canadese ganzen geteld (De Boer, 2015). In de winter worden onze lokale broedvogels aangevuld met vogels uit aangrenzende landen (Hornmann et al., 2015).

Brandgans

In Drenthe overwinteren geen substantiële aantallen brandganzen. Van de ongeveer 800.000 brandganzen die maximaal in Nederland worden geteld (Hornmann et al., 2015) zitten er hooguit een paar duizend in Drenthe. Met een seizoensmaximum van bijna 7.000 vogels was er echter wel weer een nieuw record gebroken. Het aantal brandganzen in Drenthe zit al enige jaren

in de lift. De toename is vrij spectaculair. Rondom de eeuwwisseling kwamen de seizoensmaxima meestal niet boven de 2.000 vogels (enige uitzonderingen daargelaten). De laatste jaren liggen de seizoensmaxima duidelijk hoger (4.000-6.000 ex). In het verleden was het Leekstermeergebied de enige pleisterplaats van enig belang in Drenthe. In het seizoen 2015/16 waren de aantallen in de kop van Drenthe nog steeds het grootst. In het noordelijk deel van het Hunzedal waren ook belangrijke concentraties aanwezig. Daarnaast werden kleinere aantallen waargenomen in het Beilerstroomgebied, langs de Wapserveense Aa en in ZO-Drenthe.

Nijlgans

Het aantal nijlganzen in de ganzen- en zwanentellingen neemt nog steeds licht toe. Landelijk is er sprake van stabilisatie of zelfs lichte daling van het aantal nijlganzen (Hornmann et al., 2015). Het aantal nijlganzen dat tijdens de ganzen- en zwanentellingen werd geteld was maar weinig hoger dan het aantal dat in de zomer van 2015 werd geteld. Toen waren namelijk 1.127 geteld in een beperkt aantal (30) steekproefgebieden (De Boer, 2015).

Met een seizoensmaximum van iets meer dan 1.700 exemplaren in ongeveer drie maal zoveel

getelde gebieden lijkt het erop dat de Drentse populatie jaarrond redelijk stabiel is. In de verspreiding zijn geen belangrijke kerngebieden te onderscheiden. Nijlganzen komen verspreid over de hele provincie voor. Concentraties met meer dan 200 nijlganzen zijn zeldzaam en waren in 2015/16 aanwezig in de maanden januari en februari in de omgeving van Zeijen, omgeving Westdorp en omgeving Nieuw-Weerdinge.

Literatuur

De Boer, V. 2015. Zomerganzen in Drenthe in 2015. SOVON-rapport 2015/36. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Hornman M., Hustings F., Koffijberg K., Klaassen O., van Winden E., SOVON Ganzen- en Zwanenwerkgroep & Soldaat L. 2015. Watervogels in Nederland in 2013/2014. SOVON-rapport 2015/72, RWS-rapport BM 15.21. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Harold Steendam

Coördinator Ganzen- en zwanentelling

	september		oktober		november		december		januari		februari		maart	
	15/16	gem 5jr	15/16	gem 5jr	15/16	gem 5jr	15/16	gem 5jr	15/16	gem 5jr	15/16	gem 5jr	15/16	gem 5jr
n telgebieden	22	27	73	72	79	83	85	79	86	88	83	85	55	58
Knobbelzwaan	72	90	257	302	571	525	969	711	882	885	960	893	486	625
Zwarte Zwaan	1	0	1	1	3	2	3	1	6	1	3	1	1	1
Kleine Zwaan	0	0	0	3	33	39	335	337	210	315	205	335	5	20
Wilde Zwaan	0	0	2	10	14	62	73	321	572	800	521	640	42	113
rietgans spec.	0	0	93	3.511	2.066	5.733	4.064	4.342	744	2.659	0	2.21	0	1
Taigarietgans	0	0	0	2	3	2	0	1	0	13	0	2	0	0
Toendrarietgans	0	13	23.97	8.459	38.57	44.81	65.69	66.22	86.582	81.99	61.55	57.5	1.979	28
Kleine Rietgans	0	0	1	12	4	6	7	1	6	12	2	75	9	12
Kolgans	0	471	22.84	16.22	47.69	36.85	62.13	36.34	46.028	33.42	39.68	34.2	7.345	4.63
Grauwe Gans	2.011	1.963	5.695	3.431	6.257	4.296	6.565	3.126	2.454	3.386	3.912	2.74	1.865	1.05
Soepgans	28	171	247	246	409	370	415	322	419	321	385	292	232	218
Indische Gans	0	0	0	1	1	2	2	1	1	1	1	1	0	2
Canadese Gans	1.031	980	1.341	1.052	2.113	1.599	2.296	1.163	1.163	1.394	1.042	663	351	248
Brandgans	46	12	190	62	590	1.010	2.220	1.431	6.830	3.818	4.897	1.87	2.061	802
Nijlgans	577	736	1.580	1.437	1.444	1.555	1.622	1.204	1.623	1.396	1.711	1.12	688	554

Werkgroep Avifauna Drenthe is op zoek naar:

Voorzitter bestuur WAD

Per 1 januari 2017 ontstaat er een vacature in het bestuur van de WAD door het aftreden van de huidige voorzitter.

Het bestuur zoekt daarom een nieuw bestuurslid, bij voorkeur iemand die de functie van voorzitter op zich wil nemen. In overleg is herverdeling van taken binnen het bestuur ook een optie.

Taken voorzitter:

Bestuurstaken

- i.o.m. secretaris opstellen vergaderrooster;
- idem wat betreft agenda;
- voorzitten vergaderingen;
- bewaken processen, procedures en deadlines,
- monitoren voortgang projecten.

Contact met donateurs en tellers

- mede voorbereiden en leiden WAD-avond;
- mede voorbereiden en leiden Drentse Vogelzingsdag;
- bijdrage aan inhoud WAD-Nieuwsbrief (w.o. 'Van de voorzitter').

Vertegenwoordiging naar buiten

- is het gezicht van de stichting
- staat, indien aan de orde, de pers te woord
- uitoefenen tekenbevoegdheid;
- reikt Drentse Vogelzingsprijs uit.

Als je dit iets lijkt of meer wilt weten neem dan contact op met een van de bestuursleden of stuur een mailbericht naar:

info@avifaunadrenthe.nl

Werkgroep Avifauna Drenthe is op zoek naar:

Afgevaardigde Sovon Ledenraad

De provincie Drenthe heeft de beschikking over 2 plaatsen in de Ledenraad van Sovon. Een van beide plaatsen komt per 1 januari vrij door het aflopen van de tweede termijn (niet herkiesbaar).

Ledenraad

Het hoogste besluitvormende orgaan van de vereniging Sovon is de Ledenraad. Deze raad vormt een afvaardiging van alle leden.

Kandidaten voor de Ledenraad worden door tenminste vijf leden voorgedragen of door een zittend Ledenraadslid voor het betreffende district.

Een belangrijk punt is dat de leden van de Ledenraad in het algemeen een duidelijke regionale band hebben, maar dat ze in de Ledenraad zitten 'zonder last of ruggespraak' van hun achterban. Met andere woorden, de leden van de Ledenraad moeten opkomen voor het algemeen belang van de vereniging Sovon.

Verder is het van belang affiniteit te hebben met het vrijwilligerswerk van de waarnemers. Ervaring hiermee is een warme aanbeveling, maar zeker geen vereiste.

Ben jij die persoon? Wil je meer weten? Neem contact op met

Joop Kramer (Lid Ledenraad)

0593-525242, e-mail: jmnr.hijken@planet.nl

Ben van Os (Lid bestuur Sovon)

0592-352904, e-mail: blj.van.os@gmail.com

Werkgroep Avifauna Drenthe is op zoek naar:

Systeembeheerder voor de website

Voor het onderhoud en uitbouw van onze website zoeken we iemand die zijn of haar kennis en kunde wil inzetten.

De website (Wordpress) is net vernieuwd en een aantal functionaliteiten moeten nog verbeterd en ingericht worden. Dit betreft m.n. het intranetdeel van de website. Dit deel moet het digitaal archief worden en de digitale werkplek voor de projectcoördinatoren. Ook de inrichting en gebruik van een digitale database maakt hier onderdeel van uit.

Wie vindt het leuk om naast het gewone onderhoud zijn of haar creativiteit in te zetten om ons diginet naar een hoger niveau te brengen?

Voor deze werkzaamheden is een bescheiden vergoeding beschikbaar.

Ben jij die persoon? Wil je meer weten? Neem contact op met Sjoerd Boonstra, webbeheerder (sj.boonstra@gmail.com).

AVONDOBSERVATIES NESTKAST GIERZWALUW IN JONGENTIJD

Verrast waren we als bewoners op de avond van 23 juli 2016 om zacht gepiep te horen vanuit de gierzwaluwenkast aan onze woning te Paterswolde. Een observatie twee dagen later maakte alles duidelijk: gierzwaluwen! De in april 2009 geplaatste kast had nog nooit gierzwaluwen als bewoners gehad, wel spreeuwen.

Gierzwaluwenproject

In de jaren 2008/2009 heeft de Vogelwerkgroep van IVN Eelde-Paterswolde 20 kasten opgehangen in het dorp Eelde-Paterswolde. In de jaren daarna nog enkele. Met elkaar 25 kasten, op verspreide locaties in het dorp. Geprobeerd is zoveel mogelijk kasten te plaatsen in een omgeving waar ook andere gierzwaluwen broedden, maar dan in 'natuurlijke' holtes, onder de pannen bijvoorbeeld. De kasten zijn vanuit een gierzwaluwenproject betaald door Vogelbescherming Nederland.

Alle kasten werden in het vroege voorjaar opgehangen. Sommige kasten raakten nog hetzelfde jaar bezet door de gierzwaluw, bij andere kasten duurde het een paar jaar en aan ons huis dus acht jaar! En er zijn nog steeds kasten die onbezet zijn door gierzwaluwen. Een aantal kasten is wel gebruikt door de huismus en de spreeuw.

Gierzwaluwen in de omgeving

Ook in de omgeving van ons huis broed(d)en enkele gierzwaluwen onder de pannen. De wijk is ongeveer 40 jaar oud. Al Jarenlang kan ik in broedtijd vanuit onze tuin gierzwaluwen zien in- en uitvliegen in een nok van het huis van de achterburen. Er ontbreekt in de nok een (stuk) steen. Een groep gierzwaluwen vliegt regelmatig gierend langs de nok en op een bepaald moment maakt zich een exemplaar los van de groep om in te gaan vliegen. Maar ook zonder die groep zag ik wel in- en uitvliegers.

Ons huis is nooit echt gericht aangevlogen door een groep, ook dit jaar niet. Heimelijk heeft een paar de kast in bezit genomen, niets van gemerkt. In april had er een spreeuwenpaar in gebroed, maar dat legsel (mogelijk al jongen) is verstoord en mislukt. Waarschijnlijk bezoek van een steenmarter gehad. De kast is

nadien schoongemaakt; een plukje droog hooi is er weer in gelegd.

Kast en omgeving

Onze kast hangt op 5 meter hoogte onder de goot aan de voorzijde (= oostkant) van de woning van twee woonlagen en een zolderverdieping onder een schuin pannendak. Naast de kast hangen al 15 jaar twee prefab nesten voor de huiszwaluw die nog nooit bezet zijn geweest. De foto laat zien wat de gierzwaluw ziet als die vanuit de kast naar buiten kijkt.

Uitzicht vanuit de nestkastopening (foto Leo Stockmann)

Er is zicht op en over een 1,5 meter brede heg (loofhout) van zo'n 2 meter hoog, op 6 meter van de woning. Rechts is een krulhazelaar van 6 meter hoog, op 5 meter. Links staat een berk van 14 meter hoog, op 14 meter. Op de achtergrond staat een conifeer van 21 meter hoog, op 30 meter van de woning. Tussen de heg en de conifeer ligt wegverharding en grasveld. (Tussen heg en de woning is gras en er staan wat bloemplanten en struiken.)

Observaties aan- en afvliegen

Geobserveerd is er van 26 juli t/m 14 augustus, vooral 's avonds, staand, of zittend in een stoel aan de woningkant van de heg. Aanvliegen van de kast door de oudervogels gebeurde vanuit de richting van de hoge conifeer, vrij laag over de heg om dan met een lichte boog naar de kastopening te gaan. Plop hoorde je bij de landing. Afvliegen gebeurde in omgekeerde richting. Aanvliegende vogels zullen ons niet gezien hebben, afvliegende vogels wel. Het aan- en afvliegen gebeurt razend snel. Even je ogen dicht en je kunt het gemist hebben. Hoewel eigenlijk niet te zien, wordt er op het allerlaatste moment vlak voor de landing sterk afgeremd. Anders zou de vogel zich te pletter vliegen.

We hebben niet de indruk gekregen dat we erg verstorend bezig waren. Slechts een enkele keer was er een aarzeling van een vogel om de kast in te gaan, maar na

wegvliegen van vlak voor de kast of van tegen het kastgat aan, kwam die snel weer terug om in te vliegen.

Enkele protocollen

Protocol 31 juli 2016 vanaf 20.45 uur.

Stil weer, onbewolkt.

21.10: 1 ex. hoog in de lucht boven ons huis, komt in etappes steeds lager vliegen.

21.20 (vogel) in, gepiep te horen (1 of meer jongen?);

21.25 (vogel) uit, 21.26 in;

21.26 uit (10 sec. later), 21.44 in;

21.44 uit (5 sec. later), zacht gepiep. Het begint te schemeren.

21.49 in, nee toch niet, vliegt weg (schrik?);

21.49 (even later) toch in, zacht gepiep.

21.58 bijna in, weer weg (schrik?); 21.58 (even later) toch in.

22.10 einde observatie, nog zacht gepiep. Lantaarns zijn aangegaan, het schijnsel verlicht ook de kast.

Vermoedelijk zitten beide ouders in de kast.

Protocol 13 augustus 2016 vanaf 20.45 uur.

Zwakke wind, bewolkt maar helder.

20.45: jong met kopje voor gat (vanmiddag ook al een tijd), zie foto.

20.53 in, zacht gepiep; 20.55 uit

21.18 in. Het begint te schemeren

21.19 in, een schel sri, sri, sri te horen (begroeting man-vrouw)

21.35 kopje zichtbaar voor gat (een jong?, een ouder?)

21.45 einde observatie. Al vrij donker. Lantaarns branden.

(Tussen 21.19 en 21.45 af en toe gestommel in de kast en regelmatig vliegt er een kleine dwergvleermuis voorlangs de kast)

Beide ouders in de kast vanaf 21.19 uur.

Interieur kast, na uitvliegen van het jong (foto Leo Stockmann)

Protocol 14 augustus 2016.

Geen activiteiten meer bij en in de kast. Regelmatig gekeken van 9.00 – 20.00 uur.

Jong waarschijnlijk al vroeg in de ochtend uitgevlogen. Inspectie kast twee dagen later. Kast leeg, op de bodem wat grassprietjes, strootjes, modder en veertjes en een kale ronde plek rechts van het tussenlatje (de broedplek). Aan echte nestbouw is niet gedaan.

Vlieg oefeningen

De laatste twee weken voor het uitvliegen is enkele keren duidelijk vleugelgeflapper in de kast gehoord. Soms stak een groot deel van een vleugel naar buiten. In een kast met ruimte kunnen de jongen dit flapperen uitvoeren. In een enge ruimte schijnt het bij opdruk oefeningen te blijven om de vliegsieren te sterken.

Oudervogel voor het gat, op het punt van afvliegen (foto Anne van der Zijpp)

Ten slotte

Op een bepaald moment dachten we te doen te hebben met 2 jongen, maar hoogstwaarschijnlijk is het maar 1 geweest. Bij inspectie van de kast is geen dood jong aangetroffen. Naast avondobservaties is ook overdag wel eens gekeken en gezien dat er soms in- en afgevlogen werd. Er moet aangenomen worden dat bij elke keer invliegen de oudervogel voer (in de lucht verzamelde insecten) meebrengt voor de jongen.

Natuurlijk, gebruik van een kast met mogelijkheid om door de achterkant te kijken of door met een webcam te werken levert veel meer en betere informatie op. Dat soort onderzoek is ook wel bekend. En er worden tegenwoordig ook gierzwaluwen gezenderd om hun trekroute en verblijfplaatsen in Afrika te achterhalen.

Wie snel en op een prettige manier veel te weten wil komen over de gierzwaluwen wordt aanbevolen het boek 'De gierzwaluw' van Remco Daalder te lezen, verschenen in 2014.

Wij als bewoners hebben in elk geval veel plezier beleefd aan onze gierzwaluwen met jong.

Ons paar is laat gaan broeden en dus is het jong laat uitgevlogen. Terugrekenend met een eilegtijd van enkele dagen, een broedtijd van bijna 3 weken en een jongentijd van minstens 5 en een halve week kan de kast al in week 23 in gebruik zijn genomen. Wij hadden het pas eind week 29 in de gaten! De laatste anderhalve week voor het uitvliegen waren er in verre omgeving geen andere gierzwaluwen meer te zien, ze waren mogelijk al vertrokken naar warmere oorden. Binnenkort ga ik nog een kast voor gierzwaluwen ophangen, naast de kast die er nu hangt.

Leo Stockmann, Paterswolde

glstockmann@hotmail.com

**VOORLOPIG OVERZICHT
KOLONIEVOGELS
ZELDZAME BROEDVOGELS
DRENTHE 2016**

Het broedseizoen ligt al weer maanden achter ons en veel tellers hebben hun inventarisaties van kolonievogels, zeldzame soorten en BMP doorgegeven aan Sovon. Dank daarvoor.

Dat heeft al bijzonder leuke resultaten opgeleverd. Wat te denken van 13 territoriale Kraanvogels en 270 Grauwe Klauwieren!!

Het overzicht in de tabel is niet compleet en we vragen iedereen nog niet doorgegeven territoria, nestvondsten of andere broedverdachte waarnemingen nu snel te melden.

Kolonievogels

Van Aalscholver, Blauwe Reiger, Huiszwaluw, Kokmeeuw, Oeverzwaluw, Roek, Visdief en de overige in Drenthe zeldzame reigers, meeuwen en sterns zijn we geïnteresseerd in aantallen van alle vestigingen. Vul het getelde aantal in via www.sovon.nl, klik door naar: gegevens invoeren | mijn kolonievogels (bekende kolonie) of nieuwe kolonie melden. Graag ook al via www.waarneming.nl doorgegeven aantallen (vaak lastig te achterhalen door ons).

Anderszins insturen kan ook (naam kolonie, precieze plaats, aantal nesten of paren, teldatum).

Zeldzame broedvogels

We zijn geïnteresseerd in broedgevallen van zeldzaamheden zoals Blauwe Kiekendief, Draaihals, Geoorde Fuut, Grauwe Klauwier, IJsvogel, Kleine Barmsijs, Kleine Plevier, Ooievaar, Paapje, Velduil etc. Zie soortenlijst in handleiding en de tabel.

Handleiding is te vinden via de link (www.sovon.nl/nl/content/handleiding-broedvogels).

Geef waarnemingen van mogelijke, waarschijnlijke of zekere broedgevallen door via www.sovon.nl klik door naar: gegevens invoeren | losse melding.

Via BMP doorgegeven gevallen zijn al verwerkt. Broedgevallen doorgegeven via www.waarneming.nl zijn soms lastig te traceren, dus voor de zekerheid deze ook graag insturen via www.sovon.nl.

Anderszins insturen kan ook (precieze plaats, en per datum aantal, gedrag of broedcode).

Voorlopig overzicht van ingestuurde en achterhaalde aantallen van kolonievogels en zeldzame soorten in Drenthe in 2016. Tussen haakjes het aantal mogelijke, waarschijnlijke of zekere broedgevallen.

- Blauwe Reiger (326)
- Kwartelkoning (14, matig jaar)
- Raaf (7 nesten + 12 territoria)
- Bonte Strandloper (1 baltsend) Klein
- Kleinst Waterhoen (1)
- Rode Wouw (verdacht geval)
- Draaihals (14)
- Kortsnavelboomkruiper (1)

Kortsnavelboomkruiper, Dwingelderveld (Dirk Vogt)

- Roek (6200)
- Grauwe Klauwier (270)
- Kuifduiker (1 baltsend)
- Roerdomp (30)
- Grote Gele Kwikstaart (3 of 5?)
- Middelste Bonte Specht (6-10)
- Roodhalsfuut (10)
- IJsvogel (73)

Nachtzwaluw (200)
 Slechtvalk (2 nesten)
 Kraanvogel (13)
 Oeverzwaluw (1850)
 Steltkluit (1)
 Kramsvogel (2 met jongen)
 Paapje (136, vrij veel, nat jaar)
 Wilde Zwaan (1)
 Kokmeeuw (700)
 Porseleinhoen (60, goed jaar)
 Zwarte Stern (0)

We hopen op een snelle respons, zodat we het jaar 2016 kunnen afsluiten met een volledig overzicht.

Succes met de uitwerking en het doorgeven van broedvogelaantallen.

Bert Dijkstra
Arend van Dijk

Districtcoördinatoren

Bert Dijkstra (Drenthe noord)
 Burg. Jollesstraat 11, 9401 LD Assen
 0592-310214
bertjantdykstra@gmail.com

Arend van Dijk (zuid)
 Anserweg 8, 7975 PB Uffelte
 0521-351057
arend.vandijk@sovon.nl

JANUARITELLING 2017

In de afgelopen jaren heeft in de winterperiode het telwerk voor de nieuwe vogelatlas centraal gestaan. Dat heeft de Januaritelling behoorlijk onder druk gezet. Het aantal getelde routes was de afgelopen jaren beduidend minder. Ik hoop dat deze tellers in januari van het komende jaar de draad weer gaan oppakken. Daarnaast hebben zich een aantal tellers afgemeld voor dit project. Dat maakt dat een aantal routes vacant zijn gekomen. Hiervoor zoeken we nieuwe tellers.

Januaritelling

Deze telling heeft drie doelen:

1. vastleggen van aantalsveranderingen;
2. vastleggen van habitatvoorkeur;
3. monitoren van verspreidingsveranderingen;

De januaritelling vindt jaarlijks plaats en beslaat telkens de hele maand januari. De telling bestaat uit twee onderdelen:

Punttellingen (verplicht)

Elke route bestaat uit minstens 10 telpunten. Op bestaande routes zijn deze punten vastgelegd op een veldkaart. Op ieder punt wordt 5 minuten geteld. Daarbij worden alleen de terreingebonden vogels genoteerd binnen een straal van ongeveer 250 m. de 10 punten hoeven niet op één dag geteld te worden, maar wel in de maand januari.

Proefvlaktellingen (facultatief)

Om dichtheden te berekenen en om vogels te tellen die je uitsluitend ziet door ze op te jagen (Veldleeuweriken, Houtsnip), worden proefvlakjes onderzocht. Aan ieder telpunt wordt een proefvlak gekoppeld. Na de vijf minuten tellen op het punt kan dit proefvlak worden uitgekamd op vogels.

Het tellen van proefvlakken is facultatief, het hoeft dus niet, maar het levert wel extra informatie op.

Wil je meer weten, ga dan naar de website www.avifaunadrenthe.nl. Daar kun je op de pagina 'Downloads' de handleiding vinden onder het kopje 'Januaritelling'.

Overzicht vacante routes

Atlasblok	Naam
12-12	Altena
12-13	Eelderwolde
12-22	Langelo
12-24	Tynaarlo
12-31	Veenhuizen
12-53	Laaghalerveen
12-55	Grolloo
12-57	Bronnerverveen
16-58	Koekangerveld
17-12	Hijkerveld
17-23	Beilen
17-28	Valthe
17-37	't Haantje
22-21	Zuidwolde

Daarnaast zoeken we voor blok 12-44 (Balloo) en voor 12-34 (Taarlo) of 12-37 (Bareveld) een nieuwe teller.

Wil je meedoen of wil je meer informatie? Neem dan contact op met

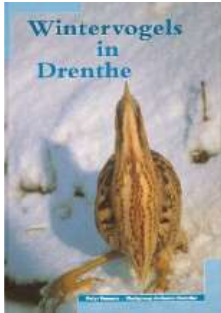
Sjoerd Boonstra
Coördinator Januaritelling

sj.boonstra@gmail.com

WAT IS DE WERKGROEP AVIFAUNA DRENTHE?

De Stichting **Werkgroep Avifauna Drenthe** is op 28 juni 1977 opgericht met als doel het organiseren en stimuleren van ornithologisch veldonderzoek voor wetenschappelijke doeleinden en ten dienste van vogel- en natuurbescherming, speciaal in de provincie Drenthe. Daarnaast is publicatie van de resultaten van het door de WAD georganiseerde en gestimuleerde onderzoek een belangrijke doelstelling en heeft de WAD de functie van SOVON-districtsraad op zich genomen.

In 1982 heeft de WAD, in samenwerking met de provincie Drenthe, het boek 'Vogels van Drenthe' uitgegeven. Met 'Broedvogels van de provincie Drenthe', in 1996, hebben WAD, SOVON en de provincie Drenthe opnieuw samengewerkt. 'Wintervogels in Drenthe', een boek over vijf jaar wintertellingen in januari (1995-1999), is de nieuwste uitgave van de WAD. Dit boek verscheen eind 2001.

De WAD biedt vogelaars de gelegenheid om in het periodiek 'Drentse Vogels' verslag te doen van hun onderzoek in Drenthe. In de loop van de jaren heeft dit blad bij vogelonderzoekers in binnen en buitenland een uitstekende reputatie opgebouwd. Iedereen die de WAD wil steunen kan dit in de eerste plaats doen door mee te werken aan de diverse vogelonderzoeken. Ook kan iedereen donateur worden voor € 15,00 per jaar (organisaties betalen € 30,00 per jaar). Donateurs ontvangen automatisch 'Drentse Vogels' na uitkomen en betaling van contributie. U kunt zich als donateur aanmelden door overmaking van het verschuldigde bedrag op bankrekening NL.77.INGB.0003870292 t.n.v. Werkgroep Avifauna Drenthe onder vermelding van 'nieuwe donateur'. Graag gehele naam invullen (afkorting wordt niet herkend) en nieuwe donateurs ook graag adresgegevens vermelden.

BESTUURSLEDEN EN COÖRDINATOREN VAN DE

Bestuur:

Sjoerd Boonstra – voorzitter / WAD-website / Nieuwsbrief / lid Ledenraad SOVON

Hoofdstraat 45A, 9491 AD Zeijen (tel.: 0592–409185; e-mail: sj.boonstra@gmail.com)

Joop Kramer – secretaris / interne zaken

Oosteinde 13, 9415 PA Hijken (tel.: 0593–525242); e-mail: jmnr.hijken@planet.nl

Eelke Schoppers – penningmeester / coördinator BSP-nb / beheer waarnemingenarchief

Damsport 427, 9728 PS Groningen (tel: 06-11204962; email: eelke.schoppers@gmail.com)

Hans Olk – coördinator Drentse vogel van het jaar / coördinator klapekstertelling

Doevenkamp 32, 9401 MD Assen (tel.: 0592–315363; e-mail: jc.olk@home.nl)

Harold Steendam – coördinator midwinter watervogeltelling / fenologie / ganzen- en zwanentelling

Kerspel 10, 9468 GK Annen (tel.: 0592–273845, e-mail: harold_steendam@hotmail.com)

Ben van Os – lid Ledenraad SOVON

Kennemerland 131, 9405 LE Assen (tel.: 0592–352904, e-mail: blj.van.os@gmail.com)

Overige projectcoördinatoren / Eindredactie Drentse Vogels:

Sjoerd Boonstra – coördinator januaritelling

Hoofdstraat 45A, 9491 AD Zeijen (tel.: 0592–409185; e-mail: sj.boonstra@gmail.com)

Bert Dijkstra – districtcoördinator Sovon (Drenthe noord) / eindredacteur Drentse Vogels

Burg. Jollesstraat 11, 9401 LD Assen (tel.: 0592–310214; e-mail: bertjandykstra@gmail.com)

Arend van Dijk – districtcoördinator Sovon (Drenthe zuid)

Anserweg 8, 7975 PB Uffelte (tel.: 0521–351057); e-mail: arend.vandijk@sovon.nl)